

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมแขนงหนึ่งอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทยอย่างแท้จริง ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และดำรงชีวิตร่วมกัน แสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดี และวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่ต่อไป (กรมวิชาการ, 2545 ข : 1)

ด้วยความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ภาษาไทย เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้ในการสื่อสาร สื่อความหมาย ความคิด ความเข้าใจในวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ด้านการฟัง ดู พูด อ่าน เขียน และเทคโนโลยีในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545 ก : 8-10) การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจะต้องให้ผู้เรียน มีการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การดู การอ่าน และการเขียน ตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าทางภาษา สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสม กับกาลเทศะและบุคคล ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กล่าวว่า การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิมไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตน นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิดผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสิทธิภาพ

และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้งและคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษาซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ ภาษาวรรณคดีและวรรณกรรม ผู้เรียนต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้องสละสลวยตามหลัก ภาษา อ่านวรรณคดีที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และสังมมายาวนาน และอ่านวรรณกรรม ต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่ทำให้ชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมทั้งอดีต ปัจจุบันและสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษา ภูมิปัญญาทางภาษาไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ (กรมวิชาการ. 2544 : 1)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดเนื้อหาสาระออกเป็น 5 สาระ คือ สาระ ที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งการสอนอ่านแจกลูกและสะกกดคำ เป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านและการเขียนเป็นหลักเกณฑ์การนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดมาประสมกันและในการสอนอ่านแจกลูกสะกกดคำมีความจำเป็นและมีความสำคัญ อย่างยิ่ง เพราะการแจกลูกและสะกกดคำให้ถูกต้องจะทำให้อ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือ ได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาต่าง ๆ และเพื่อการศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป ทักษะการสอนเขียนและการอ่านแจกลูกและสะกกดคำจึงมีความจำเป็นและเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการเขียนและอ่าน ดังที่ วรรณิ โสมประยูร (2537 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า การแจกลูกสะกกด คำเป็นพื้นฐานของการเขียนและการอ่านอย่างหนึ่ง เพราะต้องรู้จักการแจกลูกสะกกดคำให้ ถูกต้องเสียก่อนจึงสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าเด็กเขียนและอ่านสะกกดคำไม่ได้ เด็กจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวผู้อื่น และแสดงให้เห็นว่าผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองไม่ได้ กล่าวคือสื่อสารกันไม่ได้นั่นเอง ดังนั้นการเขียนและการอ่านสะกกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่ง สำคัญมากในการเขียนเด็กควรเขียนสะกกดคำให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มเรียงคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำ ต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน และช่วยให้เด็กได้ใช้คำต่าง ๆ ให้ถูกต้องและกว้างขวาง

จากผลการศึกษาของนักวิชาการ ได้อธิบายพฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึก วิธีต่าง ๆ จะมีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดีเพราะนักเรียนได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ ได้ลงมือฝึก กระทำเอง และเกิดความสุขสนุกสนานในการทำแบบฝึก มีรายงานการวิจัยของ (ขวัญทอง จันทร์สุทธิ. 2542 : 60 - 61) ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ เรื่อง การสะกกดคำและแจกลูก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประภาพร อันสงคราม (2545 : 109 - 110) ได้พัฒนาแผนการสอนและแบบฝึกภาษาไทยการสะกกดคำและแจกลูกชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1 การนำแบบฝึกทักษะมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นและมีทักษะการเขียน (ประภาพร อันสงคราม. 2545 : 100 - 110)

นอกจากนี้งานวิจัยของ บัณฑิตา แจ่มจบ (2545 : 46) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำในมาตราตัวสะกดที่มีพยัญชนะใช้หลายตัว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และงานวิจัยของ มันทนา พันธุ์ประสิทธิ์ (2543 : 99 - 100) ที่ได้กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะชนิดต่าง ๆ จะมีความคงทนในการเรียนรู้ได้ดี เพราะได้ฝึกกระทำบ่อย ๆ ได้ลงมือฝึกกระทำด้วยตนเองและเกิดความสนุกสนานในการทำแบบฝึก นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 88 - 90) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาประสิทธิผลของวิธีสอนและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย พบว่า สื่อการสอนประเภทชุดฝึกหรือแบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้สูงสุด

จากการจัดการเรียนการสอนที่มีสื่อแบบฝึกทักษะภาษาไทย แก้ไขปัญหาการเขียนสะกดคำ แต่จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรพัฒนาให้อยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 1) ตรงกับรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองกาวคูราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 65 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 75 (โรงเรียนหนองกาวคูราษฎร์บำรุง. 2550 : 3) จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่าเกิดจากนักเรียนอ่านและเขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อการเรียนในชั้นสูงต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนไม่สนใจเรียน และเรียนไม่เข้าใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่ชอบการเขียนในการเรียนภาษาไทย ผู้วิจัยต้องการสร้างสื่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เพราะแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเป็นสื่อประเภทหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการเขียนการอ่านมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง

การเขียนสะกดคำประเภทคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ พัฒนาทักษะด้านการเขียนคำให้ถูกต้อง เกิดความแม่นยำในการใช้ภาษาไทย เป็นพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารและถ่ายทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละที่กำหนดไว้หรือไม่
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองกาวคูราษฎร์บำรุง อำเภอ
ยางตลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553
จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 10 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ
ตัวแปรตาม คือ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้แบบฝึกทักษะ
การเขียนสะกดคำ

3. เนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาสร้างชุดแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ผู้วิจัยได้สำรวจคำ
ที่นักเรียนมีปัญหาการเขียน คือคำที่กรมวิชาการกำหนดไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย
ชุดพื้นฐานภาษา เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีเนื้อหา 10 เรื่อง คือ คำที่ประสมสระอา
สระอี สระโอ สระอุ สระเอะ สระแอะ สระไอ สระเอีย สระเอือ สระอัว จำนวนเรื่องละ
5 คำ รวม 50 คำ

แบบฝึกแต่ละชุด มีแบบฝึกย่อย 4 แบบฝึก คือ

3.1 ฝึกอ่าน และเขียน สระ

3.2 ดูภาพและเขียนคำ

3.3 เขียนสะกดคำและฝึกอ่าน

3.4 เขียนคำแทนภาพ

4. สถานที่

โรงเรียนหนองกาวคูราษฎร์บำรุง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

5. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ใช้เวลา 10 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2553 (ไม่รวมเวลาทดสอบก่อน - หลังเรียน)

นียมศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ประกอบด้วย เนื้อหา 10 เรื่อง คือ คำที่ประสมสระอา สระอิ สระโอ สระอุ สระเอะ สระแอะ สระไอ สระเอีย สระเอือ สระอัว จำนวนเรื่องละ 5 คำ รวม 50 คำ ได้แก่

แบบฝึกชุดที่ 1 คำที่ประสมสระอา คือ ฝา ตา ทา กา ลา

แบบฝึกชุดที่ 2 คำที่ประสมสระอิ คือ กะทิ มะลิ ลิง ชิง กะปิ

แบบฝึกชุดที่ 3 คำที่ประสมสระโอ คือ โป โล โม่ โഴ้ แดงโม

แบบฝึกชุดที่ 4 คำที่ประสมสระอุ คือ บุ งู ชู หู อุ

แบบฝึกชุดที่ 5 คำที่ประสมสระเอะ คือ เจ็บ เล็บ เข็บ เห็ด เตะ

แบบฝึกชุดที่ 6 คำที่ประสมสระแอะ คือ แกะ แคะ แปะ แทะ แยะ

แบบฝึกชุดที่ 7 คำที่ประสมสระไอ คือ ไถ ไห ไก่อ้ ไส้ ไข่

แบบฝึกชุดที่ 8 คำที่ประสมสระเอีย คือ เตี้ย เขียว เตียง เขียน เขียด

แบบฝึกชุดที่ 9 คำที่ประสมสระเอือ คือ เสือ เรือ เลือ เนื้อ เขือ

แบบฝึกชุดที่ 10 คำที่ประสมสระอัว คือ บัว วัว ถั่ว รัว ตั่ว

แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ หมายถึง แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลายแบบ เพื่อให้ให้นักเรียนทำตามลำดับขั้นตอน โดยใช้คำพื้นฐานจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คำ

ความสามารถในการเขียนสะกดคำ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ในการเขียนสะกดคำศัพท์ได้ถูกต้อง ทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มีทักษะการเขียน คือ ฝึกเขียนสระและอ่าน รูปภาพเขียนคำ เขียนสะกดคำ เขียนคำแทนภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึก หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ระดับพึงพอใจตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละ 80 ของค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทุกคน จากการทำแบบฝึกทักษะแต่ละชุด ซึ่งได้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละ 80 ของค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทุกคน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก มีจำนวน 20 ข้อ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบหรือพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมมีความสุขเต็มใจร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างต่อเนื่องโดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. ด้านวัดและประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ครูและสถานศึกษาได้ชุดแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้
2. นักเรียนมีทักษะในการเขียนสะกดคำ ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ซึ่งทำให้นักเรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละที่กำหนดไว้
3. นักเรียนนำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำไปใช้ได้ด้วยตนเอง
4. นักเรียนมีความพึงพอใจเรียนรู้อย่างมีความสุขจากการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำและมีคุณลักษณะความเอื้อเฟื้อจากการทำกิจกรรมกลุ่ม และมีความรักสามัคคีจากการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกัน